

האם אתה רוצה להיות "בן עולם הבא"?

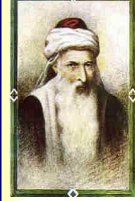
אורח חיים החדשי

לימוד שולחן ערוך אורח חיים לכל החודש - ח' עמודים ליום כל השנה "הלכות" בי"ל יוס"י חובטת לו שהוא "בן עולם הבא"!

רבינו משה איסרליש ויע"א

בנינו משה איסרליש ויע"א
בנינו משה איסרליש ויע"א
בנינו משה איסרליש ויע"א
בנינו משה איסרליש ויע"א
בנינו משה איסרליש ויע"א
בנינו משה איסרליש ויע"א
בנינו משה איסרליש ויע"א
בנינו משה איסרליש ויע"א
בנינו משה איסרליש ויע"א
בנינו משה איסרליש ויע"א

רבינו יוסף קארו ויע"א

רבינו יוסף קארו ויע"א
רבינו יוסף קארו ויע"א
רבינו יוסף קארו ויע"א
רבינו יוסף קארו ויע"א
רבינו יוסף קארו ויע"א
רבינו יוסף קארו ויע"א
רבינו יוסף קארו ויע"א
רבינו יוסף קארו ויע"א
רבינו יוסף קארו ויע"א
רבינו יוסף קארו ויע"א

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שיוכחני התלמוד לדין מעשה. לדין מדות ישראל. לדין דיעת התורה. ונהניני עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתנחלים יאהדונה"י על ידי הנעלם בדחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

יא לחודש

המשך הלכות שבת, סימן רנב – מלאכות המותרים והאסורים להתחיל בערב שבת כדי שיהיו נגמרים בשבת

- לא יצא אדם ערב שבת סמוך לחשיכה במחטו בידו ולא בקולמוסו שמה ישכח ויוציא אבל מותר לצאת בתפלין סמוך לחשיכה לפי שאינו שוכחן:
- מצוה למשמש אדם בכליו בערב שבת סמוך לחשיכה שלא יהיה בהם דבר שאסור לצאת בו בשבת:

סימן רנג – דין כירה ותנור ליתן עליה הקדירות בערב שבת, ובו ה' סעיפים

א. כירה שהיא עשויה כקדירה ושופתין על פיה קדירה למעלה ויש בה מקום שפיתת שתי קדירות אם הוסקה בגפת שהוא פסולת של זיתים או בעצים אסור ליתן עליה תבשיל מבעוד יום להשהותו עליה אלא אם כן נתבשל כל צרכו והוא מצטמק (פירוש הולך וחסר) ורע לו דליכא למיחש שמא יתה או שהיה חי שלא נתבשל כלל דכיון שהוא מסיח דעתו ממנה עד למחר ובכל הלילה יכול להתבשל בלא חיתוי אבל אם נתבשל קצת ולא נתבשל כל צרכו ואפילו נתבשל כל צרכו והוא מצטמק ויפה לו חיישינן שמא יתה ואסור להשהותו עליה אלא אם כן גרף דהיינו שהוציא ממנו כל הגחלים או קטם דהיינו שכסה הגחלים באפר למעט חומם ואם נתן בה חתיכה חיה מותר כאלו היתה כולה חיה דעל ידי כך מסיח דעתו ממנה ואפילו אינה גרופה (פירוש שמשך הגחלים מהתנור) וקטומה (פירוש שכסה הגחלים באפר) מותר לסמוך לה קדירה בסמוך חוצה לה ואם הוסקה בקש או בגבבא מותר לשהות עליה אפילו אינה לא

גרופה ולא קטומה. הגה: שתי כירות המתאימות זו אצל זו ודופן של חרס ביניהם האחת גרופה וקטומה והשניה אינה גרופה וקטומה מותר לשהות על הגרופה וקטומה אף על פי שמוסיף הבל משאינה גרופה וקטומה (גמרא פרק כירה). ותנור אפילו הוסק בקש וגבבא אסור אפילו לסמוך לו אפילו אם הוא גרוף וקטום, הגה: כל זמן שהיד סולדת בו (הגהות מרדכי). וכל שכן שאסור לשהות בתוכו או על גבו. וכופח שהוא מקום שפיתת קדירה אחת אם הוסק בקש או גבבא דינו ככירה בגפת או בעצים דינו כתנור. (והתנורים שלנו דינם ככירה) ר"ן ריש פרק כירה וכל בו וכן משמע מפירוש רש"י. ואם שכח ושהה אם הוא תבשיל שבישל כל צרכו מותר אפילו הוא מצטמק ויפה לו ואם הוא תבשיל שהתחיל להתבשל ולא בישל כל צרכו אסור עד מוצאי שבת ואם עבר ושהה אסור בשניהם. הגה: עד בכדי שיעשו (הגהות אשרי ורמב"ם פרק ג'). ואם החזירה אינו יהודי בשבת דינו כשכח ושהה (הגהות אשרי). ואם החזירו ישראל דינו כעבר ושהה (הגהות מרדכי), ואם מצטמק ורע לו, מותר, שהרי לא נהנה מן האיסור (בית יוסף). ועיין לקמן ריש סימן רנ"ז. ויש אומרים שכל שנתבשל כמאכל בן דרוסאי (פירוש שם אדם שהיה אוכל מאכלו של נתבשל כל צרכו) או שנתבשל כל צרכו ומצטמק ויפה לו מותר להשהותו על גבי כירה. הגה: או אפילו על גבי תנור (המגיד פרק ג' והגהות מרדכי ומיימוני פרק ג' וריש פרק כירה ובית יוסף), אפילו הוסק בגפת ועצים אפילו אינה גרופה וקטומה ולא הזכירה גרופה וקטומה והוסק בקש וגבבא אלא כשהתחיל להתבשל ולא הגיע למאכל בן דרוסאי וכל לענין אם נטל הקדרה מעליה ובא

להחזירה עליה בשבת. ואם שכח ושהה תבשיל שהתחיל להתבשל ולא הגיע למאכל בן דרוסאי אסור, ואין צריך לומר אם עבר ושהה. הגה: ונהגו להקל כסברא האחרונה. וכל זה בענין שהה שהקדרה יושבת על כסא של ברזל או על גבי אבנים ואינה נוגעת בגחלים אבל הטמנה על גבי גחלים לדברי הכל אסור. הגה: ויש אומרים דאפילו אם הקדרה עומדת על גבי האש ממש כל זמן שהיא מגולה למעלה לא מקרי הטמנה ושרי וכן המנהג רק שנהררים לנתקן קצת קודם השבת מן האש כדי שיוכל ישראל להסירו משם ואם לא נתקן מן האש ונמצאו על גבי האש בשבת יש להסירו משם על ידי אינו יהודי ואם ליכא אינו יהודי מותר לישראל להסירו משם, ויזהר שיקחנו משם בנחת ולא ינענע הגחלים, ואז אף אם ינענעו קצת דבר שאין מתכוין הוא ושרי (מרדכי ריש פרק כירה והגהות מיימוני פרק

כירה שהיא גרופה וקטומה ונטל הקדרה מעליה אפילו בשבת מותר להחזירה כל זמן שהיא רותחת, הגה: ועודה בידו (טור), ולא הניחה על גבי קרקע, הגה: ודעתו להחזירה (טור). ודוקא על גבה אבל לתוכה אסור ובתנור אסור להחזיר אפילו הוא גרוף וקטום והוא הדין לכופח אם הסיקו בגפת ועצים. הגה: ודוקא שהתבשיל מבושל כל צרכו (בית יוסף), ואז מותר להחזיר ואפילו לכירה אחרת אבל אם לא נתבשל כל צרכו אסור אפילו לאותה כירה (מיימוני פרק ג'). ויש אומרים דכל זה אינו אסור רק כשנטלו מן הכירה מבעוד יום ולא החזירו עד שחשכה אבל אם לקחו משם משחשכה אפילו הניחו על גבי קרקע מותר ר"ן פרק כירה וכל בו. וכן נוהגים להקל בתנורים שלנו שיש להם דין כירה וסומכין עצמם על דברי

הנה מוכח פאן ספר שולחן ערוך אורח חיים מחולק לכל החודש. שמונה עמודים ליום. כך נמור כל אורח חיים מדי חודש בחדשו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בפתח פנסיות ובפתח מדרשות. ובשמחות. ולכל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הלכה" בכל יום. שהוא "תורה לעשמה" וכל המזכה את הרבים "יא לחודש – עמוד א" זוכה לפנים צדיקים!

המקילין וטוב להחמיר מיהו אם נצטנן לכולי
 עלמא אסור (בית יוסף). ויש אומרים דאם
 הוציא מאכל מן התנור אסור להניחו בכרים
 ובכסתות (הגהות מיימוני פרק ד'). יש אומרים
 דכל שהוא סמוך לחשיכה או סמוך לברכו
 שהוא קבלת שבת לדידן (הגהות מרדכי) אם
 הוא סמוך כל כך שאם נצטנן הקדירה אי
 אפשר להרתיחה מבעוד יום דינו כמו בשבת
 עצמו ויש מקילין בזה והמנהג להקל אך טוב
 להחמיר במקום שאין צורך כל כך. ודוקא על
 גבי כירה ממש אבל לסמוך אפילו לאש
 במקום שהיד סולדת בו שרי אפילו סמוך
 לחשיכה (הגהות מרדכי והגהות מיימוני). ובתנור
 אין חילוק בין להחזיר עליו או לסמוך אצלו
 ודוקא במקום שהיד סולדת אבל אין היד
 סולדת שם שרי אפילו בשבת כמו שיתבאר
 לקמן סימן ש"ח:

ג. המשכים כבוקר וראה שהקדירה תבשילו
 וירא פן יקדיח יותר יכול להסיר ולהניח
 קדירה ישנה ריקנית על פי הכירה ואז
 ישם הקדירה שהתבשיל בתוכה על גבי
 הקדירה ריקנית ויזהר שלא ישם קדירתו
 על גבי קרקע ושתייה רותחת (וכבר
 נתבאר שנוהגים להקל אף אם נתנה על גבי
 קרקע):

ד. יש למחות ביד הנוהגים להטמין מבעוד
 יום קומקום של מים חמין ונותנים אותם
 לתוך הקדירה בשבת כשהתבשיל
 מצטמק (ועיין לקמן סימן ש"ח):

ה. מותר לתת על פי קדירת חמין בשבת
 תבשיל שנתבשל מערב שבת כל צרכו
 כגון פאנדי"ש וכיוצא בהן לחממן לפי
 שאין דרך בישול בכך אבל להטמין תחת
 הבגדים הנתונים על גבי המיחם ודאי
 אסור. הגה: והוא הדין שאסור להניחו על
 גבי כירה אפילו גרופה וקטומה דלא התיירו
 אלא חזרה וכדרך שנתבאר. ויש מתירין ליתן
 לתוך תנור שאפו בו מבעוד יום דמאחר שלא
 הטמינו בו רק אפו בו מבעוד יום לא נשאר בו
 רק הבל מעט ואין לחוש לבישול (כל בו)
 ובלבד שלא נצטנן לגמרי. ויש מחמירין בזה.
 ואם החום כל כך בתנור שהיד סולדת בו
 אסור. ועיין לקמן סימן ש"ח וכל הדברים
 שאסור לעשות מדברים אלו אסור לומר
 לאינו יהודי לעשות. לכן אסור לומר לאינו
 יהודי להחם הקדירה אם נצטנן ואם עשה כן
 אסור לאכלו אפילו צונן (בית יוסף והרשב"א
 כתשובה). אמנם אם לא נצטנן כל כך שעדיין
 ראויים לאכול אם חממו אותו האינם יהודים
 מותרין לאכול לכן נוהגין שהאינם יהודים

מוציאים הקדירות מן התנורים שמטמינים
 בהן ומושיבין אותן אצל תנור בית החורף או
 עליו ומבערת השפחה אחר כך התנור הוא
 ועל ידי זה הקדירות חוזרים ונתחיים. אבל
 על ידי ישראל אסור בכהאי גוונא (תרומת
 הדשן). אבל אם הקדירות עדיין חמין מותר
 להעמידן אצל תנור בית החורף מאחר
 שנתבאר דתנורים שלנו יש להם דין כירה
 וסמיכה בכירה שאינה גרופה וקטומה כדין
 גרופה וקטומה לענין נתינה עליה וכבר
 נתבאר שנהגו להקל בחזרה בשבת אפילו
 הניחה על גבי קרקע והוא הדין לסמוך לתנור
 שאינו גרופ וקטום הואיל והקדירה עדיין חם
 ומבושל כל צרכו וכן המנהג פשוט להתיר
 ועיין לקמן סימן ש"ח:

**סימן רנד – דיני תבשילין המוכנים
 מערב שבת כדי להגמר בשבת, ובו ט'
 עיפים**

א. אף על פי שבשר חי מותר להשהותו הני
 מילי בקדרה אבל בצלי שאצל האש
 אסור להניחו סמוך לחשיכה שממחה
 להתבשל ואתי לחתויי והני מילי בבשר
 שור או עז אבל בשר גדי ועוף שהם
 מנותחים לאברים מותר דלא חיישינן
 לחיתוי שאם יחתה בגחלים יתחרך
 (פירוש יצא מגדר הצלי ונכנס בגדר הנשרף)
 הבשר שאינו צריך אלא חמימות האש
 בלבד ואם הוא בתנור וטח פיו בטיט בין
 גדי ועוף שלמים בין בשר שור או עז
 מותר דלא חיישינן לחיתוי שאם בא
 לפתוח התנור ולחתות הכנס הרוח
 ויצטנן התנור ויתקשה הבשר ויפסיד.
 הגה: ואין חילוק בזה אם הוא חי לגמרי או
 שנתבשל קצת (בית יוסף). וכל זמן שחלל
 הגוף שלם אף על פי שאין עליו ראשו וכרעיו
 מקרי שלם (הגהות מרדכי). ויש מחמירין
 וסוברין דבתנור טוח בטיט הכל שרי ועל גבי
 האש שהוא מגולה הכל אסור ובתנור שפיו
 מכוסה אלא שאינו טוח בטיט אז יש לחלק
 בין גדי ועוף לשאר בשר כדרך שנתבאר והכי
 נהוג כסברא זו (טור והגהות אשרי ובית יוסף
 בשם רש"י וסמ"ג וסמ"ק וסה"ת):

ב. אין צולין בצל וביצה או בשר על גבי
 גחלים אלא כדי שיצלה מבעוד יום משני
 צדדיו כמאכל בן דרוסאי שהוא חצי
 בשולו אפילו הוא בשר גדי דכיון שהניח
 על גבי גחלים אינו חושש אלא שיצלה
 מהרה ואף על פי שיתחרך חיישינן שמא
 יחתה אבל כשנצלה כמאכל בן דרוסאי
 לא חיישינן דלמא אתי לחתויי אפילו אם

הוא בשר שור שמאחר שהוא ראוי
 לאכילה למה יחתה להפסידו:

ג. אם עבר או שכח ונצלה בשבת באיסור
 אסור:

ד. פירות שנאכלין חיינן מותר ליתנם סביב
 הקדירה אף על פי שאי אפשר שיצלו
 קודם חשיכה ומיהו צריך לזהר שלא
 יחזיר הכיסוי אם נתגלה משחשיכה
 ושלא להוסיף עליו עד שיצולו מפני
 שממחה לגמור בשולם בשבת:

ה. אין נותנין סמוך לחשיכה פת לתנור אלא
 כדי שיקרמו (פירוש שיעלה על פני הלחם
 קרום וקליפה מחמת האש) פניה המדובקים
 בתנור ולא חררה על גבי גחלים אלא
 כדי שיקרמו פניה שכנגד האש. הגה: וכל
 שפורסה ואין החוטין נמשכין קרוי קרימת
 פנים (הגהות מיימוני פרק ג'). ופשוט"א או
 פלאדיין צריך שיקרמו פניה למעלה ולמטה
 ויתבשל מה שבתוכה כמאכל בן דרוסאי (בית
 יוסף בשם סמ"ג והגהות מיימוני). ואם נתן
 אותם סמוך לחשיכה ולא קרמו פניהם
 אם במזיד אסור עד מוצאי שבת בכדי
 שיעשו ואם בשוגג אם אין לו מה יאכל
 מותר לו לרדות ממנו מזון שלש סעודות
 ואומר לאחרים שאין להם מה יאכלו
 בואו ורדו לכם מזון שלש סעודות
 וכשהוא רודה לא ירדה במרדה (פירוש
 ברכת ובמזרה תרגום מרדה פאל"ה בלע"ז)
 אלא בסכין וכיוצא בו שלא יעשה כדרך
 שעושה בחול ואם אי אפשר לרדות
 בשינוי ירדה במרדה ואם נתנה בכדי
 שיקרמו פניה כיון דלא עבד איסורא
 וצורך שבת הוא רודה כדרכו ושלא
 לצורך היום אסור אפילו בשינוי. הגה:
 וכל זה בתנור שאינו טוח בטיט (הגהות אשרי)
 אבל אם הוא טוח בטיט או שאינו אופה
 לצורך שבת רק למוצאי שבת דיש לו זמן
 לאפותו מותר דלא גזרינן בכהאי גוונא שמא
 יחתה (כל בו):

ו. ואם נתנו בשבת אפילו במזיד מותר לו
 לרדות קודם שיאפה כדי שלא יבא לידי
 איסור סקילה:

ז. בתנורים שלנו שאין בהם רדייה מותר
 להוציא יותר משלש סעודות בסכין או
 בשום דבר שיתחוב בו ומכל מקום לא
 יוציא ברכת משום דמחזי כעובדין
 דחול:

ח. לא ימלא אדם קדירה עססיות (פירוש
 מיני קטניות הגדלות בארץ ישראל ולא
 כבבל) ותורמוסין ויתן לתוך התנור ערב

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוף או"ח חיים מחולק ל'חודש' שמונה עמודים ליום. כף יגמור פל או"ח חיים
 מדי חודש בתדשו. ויופה ל'היות' בן עולם הבא. נא לפרסם גבתי פנסיות ובגבתי מד'שות. ובשמות. ו'כל'
 החברים ו'דידים. ל'זכות את הרבים ל'היות' בן עולם הבא" על ידי ל'ימוד' ה'לכה' ככל יום. שהוא "תורה ל'שמה"
זכר המזכה את הרבים ויא לחודש – עמוד ב זוכה ל'פנים צדיקים!

שבת סמוך לחשיכה מפני שדברים אלו אינם צריכים ביטול רב ודעתו עליהם לאכלם לאלתר ומפני כך אף על פי שלא נתבשלו כל עיקר הרי הם כשאר תבשיל שהתחיל להתבשל ולא נתבשל כל צרכו שאסור להשהותו והוא הדין לכירה וכופח. הגה: כשאין גרופים וקטומים ואפשר לחתות (בית יוסף ומגילה פרק ג). ואם עשה כן אפילו בשוגג אסורים למוצאי שבת עד כדי שיעשו:

ט. כיוצא בו לא ימלא הבית של מים ויתן לתוך התנור ערב שבת עם חשיכה ואם עשה כן אסורים למוצאי שבת בכדי שיעשו:

סימן רנח – הכנת האש קודם הכנסת שבת, ובו ג' סעיפים

א. אין עושין מדורה מעצים סמוך לחשיכה עד שיצית בהן האור בענין שתהא השלהבת עולה מאליה בלי סיוע עצים אחרים ואם הוא עץ יחידי צריך שיאחז האור ברוב עביו וברוב היקפו ואם לא הודלקה כל כך אסור ליהנות בה בשבת גזירה שמא יחתה בה ויניד העצים כדי שתעלה השלהבת וכשהודלקה כשיעור יכול להתחמם כנגדה בשבת ולהשתמש לאורה בין אם הוא על גבי קרקע או על גבי המנורה ואפילו היא מדברים שאין עושין מהם פתילה לשבת:

ב. יש אומרים שבפחמין אפילו לא אחז בהם האור אלא כל שהוא שרי מפני שהם דולקים והולכים:

ג. מדורה של זפת ושל גפרית ושל קש וגבבא אפילו לא אחז בהם האור אלא כל שהוא שרי וכן מדורה של קנים ושל גרעיני תמרים כשהם מפוזרים אבל אם הקנים אגודות והגרעינים כסל צריכים שיצית בהם האור עד שתהא השלהבת עולה מאליה ויש אומרים בהיפך:

סימן רנו – ששה תקיעות שהיו תוקעין בערב שבת, ובו סעיף אחד

א. כשהיו ישראל בישובן היו תוקעין בערב שבת שש תקיעות כדי להבדיל את העם מן המלאכה. הגה: ונהגו בקהלות הקדושות שכל שהוא סמוך לשבת כחצי שעה או שעה שמכריז שליח ציבור להכין עצמן לשבת והוא במקום התקיעות בימיהם וכן ראוי לנהוג בכל מקום:

סימן רנז – דיני הטמנת חמין, ובו ח' סעיפים

א. אין טומנין בשבת אפילו בדבר שאין מוסיף הבל אבל בספק חשיכה טומנין בו ואין טומנין בדבר המוסיף הבל אפילו מבעוד יום ואם הטמין בדבר המוסיף הבל התבשיל אסור אפילו בדיעבד ודוקא בצונן שנתחמם או שנצטמק ויפה לו אבל בעומד בחמימותו כשעה ראשונה מותר. הגה: יש אומרים דאם שכח והטמין בשוגג בדבר המוסיף הבל שרי לאכול (הגהות מרדכי). ויש אומרים דכל זה אינו אסור אלא כשעושה לצורך לילה אבל כשמטמין לצורך מחר מותר להטמין מבעוד יום בדבר שמוסיף הבל (מרדכי ריש פרק כירה ובית יוסף סוף סימן רנ"ג בשם שבולי לקט) ובדיעבד יש לסמוך על זה ובלבד שלא יחא רגיל לעשות כן):

ב. אפילו תבשיל שנתבשל כל צרכו אסור להטמין בשבת אפילו בדבר שאינו מוסיף הבל ומכל מקום לשום כלים על התבשיל כדי לשמרו מן העכברים או כדי שלא יתסנף בעפרורית שרי שאין זה כמטמין להחם אלא כשומר ונותן כיסוי על הקדירה (ועיין לעיל סימן רנ"ג):

ג. אלו הם דברים המוסיפים הבל פסולת של זיתים או של שומשמין וזבל ומלח וסיד וחול בין לחים בין יבשים ותבן וזגין ומוכין ועשבים בזמן ששלשתן לחין ואלו דברים שאינם מוסיפים הבל כסות ופירות וכנפי יונה (או שאר נוצות מהר"א בהגהות) ונעורת של פשתן ונסורת של חרשין (פירוש הקש הדק הנופל מן העץ כשמגררים אותו במגירה). הגה: יש אומרים דמותר להטמין בסלעים אף על פי שמוסיפין הבל דמלתא דלא שכחא לא גזרו ביה רבנן (תוספות ומרדכי ריש פרק לא יחפור):

ד. אף על פי שאין טומנין בשבת אפילו בדבר שאין מוסיף הבל אם טמן בו מבעוד יום ונתגלה משחשיכה מותר לחזור ולכסותו. וכן אם רצה להוסיף עליו בשבת מוסיף וכן אם רוצה ליטלו כולו ולתת אחר במקומו בין שהראשון חם יותר מהשני בין שהשני חם יותר מהראשון אפילו לא היה מכוסה אלא בסדין יכול ליטלו לכסותו בגלופקרין והוא שנתבשלה הקדירה כל צרכה אבל אם אינה מבושלת כל צרכה אפילו להוסיף על הכיסוי אסור שתוספת זה גורם לה להתבשל:

ה. אם פינה התבשיל בשבת מקדירה שנתבשל בה לקדירה אחרת מותר להטמינו בדבר שאינו מוסיף הבל:

ו. מותר להטמין בשבת דבר צונן בדבר שאינו מוסיף הבל כדי שלא יצטנן ביותר או כדי שתפיג צינתו אבל בדבר המוסיף הבל אפילו להטמין צונן גמור ואפילו מבעוד יום נמי אסור:

ז. כל היכא דאסרינן הטמנה אפילו בקדירה מבושלת כל צרכה אסרינן ואפילו מצטמק ורע לו. הגה: וכן עיקר ויש מקילין ואומרים דכל שהוא חי לגמרי או נתבשל כל צרכו מותר בהטמנה כמו בשיהוי וכמו שנתבאר לעיל סימן רנ"ג ובמקום שנהגו להקל על פי סברא זו אין למחות בידם אבל אין לנהוג כן בשאר מקומות:

ח. אף על פי שמותר להשהות קדירה על גבי כירה שיש בה גחלים על פי הדרכים שנתבארו בסימן רנ"ג אם הוא מכוסה בבגדים אף על פי שהבגדים אינם מוסיפים הבל מחמת עצמן מכל מקום מחמת אש שתחתיהם מוסיף הבל (ואסור) ומיהו כל שהוא בענין שאין הבגדים נוגעים בקדירה אף על פי שיש אש תחתיה כיון שאין עושה דרך הטמנה שרי הלכך היכא שמעמיד קדירה על גבי כירה או כופח שיש בהם גחלים ואין שולי הקדירה נוגעים בגחלים שיהוי מקרי ומותר על פי הדרכים שנתבארו בסימן רנ"ג ואם נתן על הקדירה כלי רחב שאינו נוגע בצדי הקדירה ונתן בגדים על אותו כלי רחב מותר דכיון שאין הבגדים נתונים אלא על אותו כלי רחב שאינו נוגע בצדי קדירה אין כאן הטמנה וכן מותר להניח הקדירה בתנורים שלנו על ידי שיתן בתוכה חתיכה חיה והוא שלא תהא הקדירה נוגעת בגחלים ואף על פי שמכסה פי התנור בבגדים כיון שאין הבגדים נוגעים בקדירה לאו הטמנה היא ושרי. הגה: והטמנה שעושין במדינות אלו שמטמינים בתנור וטחין פי התנור בטיט שרי לכולי עלמא (אור זרוע ותרומת הדשן סימן ס"ט ואגור) וכמו שנתבאר לעיל סוף סימן רנ"ד ויתבאר לקמן סוף סימן רנ"ט ומצוה להטמין לשבת כדי שיאכל חמין בשבת כי זהו מכבוד ועונג שבת וכל מי שאינו מאמין בדברי החכמים ואוסר אכילת חמין בשבת חיישנן שמא אפיקורוס הוא (הר"ן פרק במה טומנין וכל בו):

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לכ"ב תחודש. שמונה עמודים ליום. כף יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויופה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וכל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "התקנה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים י"א לחודש – עמוד ג זוכה לבנים צדיקים!

מובטח לו שהוא מן "עולם הבא"

כל השנה הלכות בכל יום

סימן רנח – שמותר להשיב ערב שבת דבר קר על קדירה חמה, ובו סעיף אחד
א. מותר להניח מבעוד יום כלי שיש בו דבר קר על גבי קדירה חמה שאין זה כטומן בדבר המוסיף הבל:

סימן רנט – כמה דיני הטמנה וטלטולם, ובו ז' סעיפים

א. מוכין (פירוש כל דבר רך קרוי מוכין כגון צמר גפן ותלישי צמר רך של בהמה וגרירת בגדים בלויים) שטמן בהם דרך מקרה אסור לטלטלן אלא מנער הכיסוי והן נופלות וכגון שמקצתן מגולה שאין זה טלטול אלא מצדו ואם יחדן לכך מותר לטלטלן אבל אם טמן בגיזי צמר אפילו לא יחדן לכך מותר לטלטלן והני מילי סתם גיזין שאין עומדין לסחורה אבל אם נתנם לאוצר לסחורה צריכין יחוד ואם טמן בהם בלא יחוד מנער הכיסוי והן נופלות דהיינו לומר שנוטל כיסוי הקדירה שיש תורת כלי עליה ואף על פי שהם עליה לא איכפת לן דלא נעשית בסיס להן:

ב. הנותנים אבנים ולבנים סביב הקדירה צריך שייחדם לכך לעולם שהרי כל זמן שלא יחדן אינם חשובים לו ומשליכין הילכך אסור לטלטלן אם לא שיצניעם ומיחדן לכך:

ג. הטומן בקופה מלאה גיזי צמר שאסור לטלטל והוציא הקדירה כל זמן שלא נתקלקלה הגומא יכול להחזירה ואם נתקלקלה לא יחזירנה ואפילו לכתחלה יכול להוציא על דעת להחזירה אם לא תתקלקל ולא חיישינן שמא יחזירנה אף אם תתקלקל ויש אומרים שאפילו טמן בדבר שמותר לטלטל אם נתקלקל הגומא לא יחזיר מפני שתצטרך הקדירה לעשות לעצמה מקום כשמחזירה ונמצא כמי שטומן בשבת:

ד. טמן בדבר שאינו ניטל וכיסה פיה בדבר הניטל מגלה הכיסוי ואוחז בקדירה ומוציאה:

ה. טמן וכיסה בדבר שאינו ניטל אם מקצת הקדירה מגולה נוטל ומחזיר ואם לאו אינו נוטל:

ו. יום טוב שחל להיות בערב שבת יש מי שאוסר להטמין באבנים משום דהוי כמו בנין ויש מתירים:

ז. תנור שמניחים בו החמין וסותמין פיו בדף ושורקין (פירוש מחליקין) אותו בטיט

מותר לסתור אותה סתימה כדי להוציא החמין ולחזור ולסותמו ואם יש בו גחלים לוחשות מותר על ידי אינו יהודי. הגה: ויש מחמירין שלא לסתור סתימת התנור הטוח בטיט על ידי ישראל אם אפשר לעשות על ידי אינו יהודי וכן אם אפשר לעשותו על ידי ישראל קטן לא יעשה ישראל גדול ואם אי אפשר יעשה גדול על ידי שניו קצת והכי נהוג (תרומת הדשן סימן ש"ה ואגור) ונראה לי הא דמותר לחזור לסתום התנור היינו ביום דכבר כל הקדירות מבושלות כל צרכן אבל בלילה סמוך להטמנתו דיש לספק שמא הקדירות עדיין אינן מבושלות כל צרכן אסור לסתום התנור דגורם בישול כמו שנתבאר סימן רנ"ז סעיף ד' ואפילו על ידי אינו יהודי אסור כמו שנתבאר לעיל סוף סימן רנ"ג. (ושאר דיני חזרה בשבת עיין לקמן סימן ש"ח):

סימן רס – דיני הכנסת שבת, ובו ב' סעיפים

א. מצוה לרחוץ. הגה: כל גופו ואם אי אפשר לו ירחוץ (טור) פניו ידיו ורגליו בחמין בערב שבת ומצוה לחוף הראש ולגלח הצפרנים בערב שבת. הגה: ואם היו שערות ראשו גדולות מצוה לגלחן (אור זרוע פרק אלו מגלחין) וכשנוטל צפרניו לא יטול אותן כסדרן ויתחיל בשמאל בקמיצה ובימין באצבע וסימן לזה דבהג"א בשמאלו ובדאג"ה בימין (אבודרהם וספר המוסר):

ב. כשיהיה סמוך להשיכה ישאל לאנשי ביתו בלשון רכה עשרתם ערבתם הפרשתם חלה ויאמר להם הדליקו את הנר. ובמקום שאין מעשרין אין צריך לומר עשרתם (טור):

סימן רסא – זמן הדלקת הנרות לשבת, ובו ד' סעיפים

א. ספק השיכה והוא בין השמשות (והיינו כדי שיעור הלוח ג' רבעי מיל אחר שקיעת החמה (טור בסיון רצ"ג וכדלקמן סוף סימן ב') ושיעור מיל הוא שליש שעה פחות חלק ל') אין מעשרין את הודאי ואין מטבילין את הכלים ואין מדליקין את הנרות ואין מערבין עירובי תחומין (ועיין לקמן סימן תט"ו סעיף ב') אבל מעשרין את הדמאי וטומנין את החמין ומעריבין עירובי חצירות (ועיין לקמן סימן שצ"ג). ומותר לומר לאינו יהודי בין השמשות להדליק נר לצורך שבת וכן לומר לו לעשות כל מלאכה שהיא לצורך מצוה או שהוא טרוד ונחפז עליה. הגה: וכן מי שקבל עליו

שבת שעה או ב' קודם השיכה יכול לומר לאינו יהודי להדליק הנר ושאר דברים שצריך (מהרי"ו סימן קי"ז) (ועיין לקמן סימן שמ"ב):

ב. יש אומרים שצריך להוסיף מחול על הקודש וזמן תוספת זה הוא מתחלת השקיעה שאין השמש נראית על הארץ עד זמן בין השמשות והזמן הזה שהוא ג' מילין ורביע רצה לעשותו כולו תוספת עושה רצה לעשות ממנו מקצת עושה ובלבד שיוסיף איזה זמן שיהיה ודאי יום מחול על הקודש. ושיעור זמן בין השמשות הוא ג' רבעי מיל שהם מהלך אלף ות"ק אמות קודם הלילה. הגה: ואם רוצה להקדים ולקבל עליו השבת מפלג המנחה ואילך הרשות בידו (טור ואגור בשם תוספות פרק תפלת השחר) (ועיין לקמן סימן רס"ז):

ג. מי שאינו בקי בשיעור זה ידליק בעוד שהשמש בראש האילנות ואם הוא יום המעונן ידליק כשהתרנגולין יושבים על הקורה מבעוד יום ואם הוא בשדה שאין שם תרנגולים ידליק כשהעורבים יושבים מבעוד יום:

ד. אחר עניית ברכו אף על פי שעדיין יום הוא אין מעריבין ואין טומנין משום דהוא קבליה לשבת עליה ולדידן הוי אמירת מזמור שיר ליום השבת כעניית ברכו לדידהו:

סימן רסב – לקדש השבת בשולחן ערוך ובכסות נקיה, ובו ג' סעיפים

א. יסדר שלחנו ויציע המטות ויתקן כל ענייני הבית כדי שימצאנו ערוך ומסודר בבואו מבית הכנסת. הגה: ויהיה שלחנו ערוך כל יום השבת וכן המנהג ואין לשנות (טור סוף סימן רפ"ט ומרדכי סוף פרק כל כתבי והגהות מרדכי פרק כ"ט דשבת):

ב. ישתדל שיהיו לו בגדים נאים לשבת ואם אי אפשר לו לפחות ישלשל (פירוש ישלשלם כלפי מטה שיהיו ארוכים כמדת העשירים היושבים בביתם. רש"י שם) בגדיו למטה דרך כבוד:

ג. ילכש בגדיו הנאים וישמח בביאת שבת כיוצא לקראת המלך וכיוצא לקראת חתן וכלה דרבי חנינא מעטף וקאי בפניא דמעלי שבתא ואמר בואו ונצא לקראת שבת מלכתא. ר' ינאי אומר בואי כלה בואי כלה. הגה: וילביש עצמו בבגדי שבת מיד אחר שרחץ עצמו וזהו כבוד השבת ועל

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחלק פ"ב החודש. שמונה עמודים ליום. פ"ג יגמור פ"ג אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ופ"ג החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הש"ס" בכל יום. שהוא "תורה לשמה"!

זכר המזכה את הרבים ויא לחודש – עמוד ד זוכה לבנים צדיקים!

מובטח לו שהוא תלמיד "עולם הבא"

כל השנה הלכות בכל יום

כן לא ירחץ לשבת אלא סמוך לערב שילביש עצמו מיד (הגהות מרדכי החדשים):

סימן רסג – מי ומי המדליקין, ואם טעו ביום המעונן, ובו י"ז סעיפים

א. יהא זהיר לעשות נר יפה ויש מכוונים לעשות שתי פתילות אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור. הגה: ויכולין להוסיף ולהדליק ג' או ד' נרות וכן נהגו. האשה ששכחה פעם אחת להדליק מדלקת כל ימיה ג' נרות (מהרי"ל) כי יכולין להוסיף על דבר המכוון נגד דבר אחר ובלבד שלא יפחות (אשר"י ומרדכי מסכת ראש השנה וריש פרק יום טוב):

ב. אחד האנשים ואחד הנשים חייבים להיות בבתיהם נר דלוק בשבת. אפילו אין לו מה יאכל שואל על הפתחים ולוקח שמן ומדליק את הנר שזה בכלל עונג שבת הוא:

ג. הנשים מזהירות בו יותר מפני שמצויות בבית ועוסקות בצרכי הבית. אם אין ידו משגת לקנות נר לשבת ולקידוש היום נר שבת קודם וכן אם אין ידו משגת לקנות נר לשבת ונר לחנוכה נר שבת קודם משום שלום הבית דאין שלום בבית בלא נר (ואם אין ידו משגת לקנות יין לקידוש ולקנות נר חנוכה עיין לקמן סימן תרע"ה):

ד. לא יקדים למהר להדליק בעוד היום גדול שאז אינו ניכר שמדליקו לכבוד שבת וגם לא יאחר ואם רוצה להדליק נר בעוד היום גדול ולקבל עליו שבת מיד רשאי כי כיון שמקבל עליו שבת מיד אין זו הקדמה ובלבד שיהא מפלג המנחה ולמעלה שהוא שעה ורביע קודם הלילה. הגה: ועיין לקמן סימן רס"ז ואם היה הנר דלוק מבעוד היום גדול יכבנו ויחזור וידליקנו לצורך שבת (טור):

ה. כשידליק יברך ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של שבת, אחד האיש ואחד האשה גם ביום טוב צריך לברך להדליק נר של יום טוב. וביום הכיפורים בלא שבת יש מי שאומר שלא יברך ועיין לקמן סימן תר"י. הגה: יש מי שאומר שמברכין קודם ההדלקה ויש מי שאומר שמברך אחר ההדלקה (מרדכי סוף במה מדליקין) וכדי שיהא עובר לעשייתו לא יהנה ממנה עד לאחר הברכה ומשימין היד לפני הנר אחר הדלקה ומברכין ואחר כך מסלקין

היד וזה מקרי עובר לעשייה וכן המנהג (מהרי"ל):

ו. בחורים ההולכים ללמוד חוץ לביתם צריכים להדליק נר שבת בחדרם ולברך עליו אבל מי שהוא אצל אשתו אין צריך להדליק בחדרו ולברך עליו לפי שאשתו מברכת בשבילו:

ז. אורח שאין לו חדר מיוחד וגם אין מדליקין עליו בביתו צריך להשתתף בפרוטה:

ח. ב' או ג' בעלי בתים אוכלים במקום אחד יש אומרים שכל אחד מברך על מנורה שלו ויש מגמגם בדבר ונכון לזוהר בספק ברכות ולא יברך אלא אחד. הגה: אבל אנו אין נוהגין כן:

ט. המדליקין בזויות הבית ואוכלים בחצר אם אין הנרות ארוכות שדולקות עד הלילה הוי ברכה לבטלה:

י. לבעל הלכות גדולות כיון שהדליק נר של שבת חל עליו שבת ונאסר במלאכה ועל פי זה נוהגות קצת נשים שאחר שברכו והדליקו הנרות משליכות לארץ הפתילה שבידן שהדליקו בה ואין מכבות אותה ויש אומרים שאם תתנה קודם שהדליקה שאינה מקבלת שבת עד שיאמר החזן ברכו מועיל ויש אומרים שאינו מועיל לה ויש חולקים על בעל הלכות גדולות ואומרים שאין קבלת שבת תלוי בהדלקת הנר אלא בתפלת ערבית שכיון שאמר החזן ברכו הכל פורשין ממלאכתם ולדידן כיון שהתחילו מזמור שיר ליום השבת הוי כברכו לדידהו. הגה: והמנהג שאותה אשה המדלקת מקבלת שבת בהדלקה אם לא שתתנה תחלה ואפילו תנאי בלב סגי (מרדכי) אבל שאר בני הבית מותרין במלאכה עד ברכו ועיקר הדלקה תלויה בנרות שמדליקין על השלחן אבל לא בשאר הנרות שבבית (אור זרוע) וצריך להניח הנרות במקום שמדליקין לא להדליק במקום זה ולהניח במקום אחר (מרדכי פרק במה מדליקין):

יא. אף על פי שלא התפללו הקהל עדיין אם קדם היחיד והתפלל של שבת מבעוד יום חל עליו קבלת שבת ואסור בעשיית מלאכה ואפילו אם אומר שאינו רוצה לקבל שבת:

יב. אם רוב הקהל קבלו עליהם שבת המיעוט נמשכים אחריהם על כרחם:

יג. אדם שבא לעיר בערב שבת וכבר קבלו אנשי העיר עליהם שבת אף על פי שעדיין היום גדול אם היו עליו מעות או שום חפץ מניחו ליפול:

יד. אם ביום המעונן טעו צבור וחשבו שחשיכה והדליקו נרות והתפללו תפלת ערבית של שבת ואחר כך נתפזרו העבים וזרחה חמה אינם צריכים לחזור ולהתפלל ערבית אם כשהתפללו היה מפלג המנחה ולמעלה ואם יחיד הוא שטעה בכך צריך הוא לחזור ולהתפלל תפלת ערבית ולענין עשיית מלאכה בין צבור בין יחיד מותרים דקבלת שבת היתה בטעות ויש אומרים שאותם שהדליקו נרות אסורים בעשיית מלאכה ושאר אנשי הבית מותרין ויש אומרים שאותו נר שהודלק לשם שבת אסור ליגע בו ולהוסיף בו שמן ואפילו אם כבה אסור לטלטלו:

טו. מי ששהה להתפלל מנחה בערב שבת עד שקבלו הקהל שבת לא יתפלל מנחה באותו בית הכנסת אלא ילך חוץ לאותו בית הכנסת ויתפלל תפלה של חול והוא שלא קבל שבת עמהם אבל אם ענה וקבל שבת עמהם אינו יכול להתפלל תפלת חול אלא יתפלל ערבית שתיים:

טז. אם בא לבית הכנסת סמוך לקבלת הצבור שבת מתחיל להתפלל מנחה ואף על פי שבעודו מתפלל יקבלו הצבור שבת אין בכך כלום הואיל והתחיל בהיתר:

יז. יש אומרים שמי שקבל עליו שבת קודם שחשכה מותר לומר לישראל חבירו לעשות לו מלאכה. הגה: ומותר ליהנות מאותה המלאכה בשבת וכל שכן במוצאי שבת. מי שמאחר להתפלל במוצאי שבת או שממשך סעודתו בלילה מותר לומר לחבירו ישראל שכבר התפלל והבדיל לעשות לו מלאכתו להדליק לו נרות ולבשל לו ומותר ליהנות ולאכול ממלאכתו, כן נראה לי:

סימן רסד – דיני הפתילה והשמן, ובו י' סעיפים

א. אין עושין פתילה לנר של שבת בין נר שעל השלחן בין כל נר שמדליק בבית מדבר שהאור אינו נאחו בו אלא נסרך סביביו והשלהבת קופצת כגון צמר ושער וכיוצא בהם אלא מדבר שהאור נתלה בו כגון פשתן נפוצה ובגד שש וצמר גפן וקנבוס וכיוצא בהן. הגה: ואם הדליק בדברים האסורים אסור להשתמש לאורו

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולק לקצת החודש. שמונה עמודים ימים. כף יגמור פל אורח חיים מדי חודש בחדשו. ונופה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בנתי פנסיות ובנתי מדרשות. ובשמחות. וקבלת החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הקב"ה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים י"א לחודש – עמוד ה זוכה לבנים צדיקים!

(תשובת הרשב"א סימן קע"א) ויש אומרים דאם יש נר אחד מדבריים המותרים מותר להשתמש לאור האחרים וכן דבר שאפשר בלא נר מותר לעשות אפילו אצל נרות האחרים ולצורך שבת יש להקל בדעיבד (הגהות מרדכי פרק קמא ופרק ב' דשבת):

ג. כרך דבר שמדליקין בו על דבר שאין מדליקין בו אם נתכוין להעבות (פירוש לעשותה עבה) הפתילה כדי להוסיף אורה אסור ואם נתכוון להקשות הפתילה כדי שתהא עומדת ולא תשלשל למטה מותר ומטעם זה מותר לכרוך דבר שמדליקין בו על גבי גמי או קש כדי ליתן הפתילה בעששית. הגה: נותנין גרגיר של מלח וגריס של פול על פי הנר בערב שבת כדי שיהא דולק יפה בשבת (מיימוני פרק ה' וטור):

ג. אין מדליקין נר לשבת אלא משמן הנמשך אחר הפתילה ולפיכך אין מדליקין בזפת ולא בשעווה ולא בשמן העשוי מצמר גפן ולא באליה ולא בחלב וכן אין מדליקין בעטרן מפני שריחו רע ויניחנו ויצא ולא בצרי מפני שריחו נודף שמא יסתפק ממנו ונמצא מתחייב משום מכבה:

ד. אפילו נתן מעט שמן זית בשמנים אלו שאינם נמשכים ואז נמשכין אין מדליקין בהם:

ה. חלב מהותך וקרבי דגים אין מדליקין בהם ואם נתן בהם מעט מאחת משמנים שמדליקין בהם מותר להדליק בהם:

ו. שאר כל השמנים חוץ מאלו מדליקים בהם ומכל מקום שמן זית מצוה מן המובחר:

ז. כרך זפת או שעווה או חלב סביב הפתילה מדליקין בהם:

ח. המדליק צריך שידליק רוב מה שיוצא מן הפתילה מהנר:

ט. אין צריך להבהב הפתילה (פירוש ענין הבהוב יפול על דבר שאינו נשרף לגמרי וגם לא קיים לגמרי) (אל תאכלו ממנו נא תרגום יונתן מהבהב). הגה: ומכל מקום נהגו להדליק הפתילה ולכבותה כדי שתהיה מחורכת ויאחו בה האור יפה (טור):

י. אין מדליקין בסמרטוטין אפילו מחורכין:

סימן רפה – דין כלים הנתנים תחת הנר, ובו ד' סעיפים

א. אין נותנין כלי מנוקב מלא שמן על פי הנר כדי שיהא נוטף בתוכו גזירה שמא יסתפק ממנו ויתחייב משום מכבה ואם חברו לו בסיד או בחרסית מותר דכיון שהוא כלי אחד בדיל מיניה משום אסור שבת:

ב. לא ימלא קערה שמן ויתננה בצד הנר ויתן ראש הפתילה בתוכה בשביל שתהא שואבת גזירה שמא יסתפק ממנו:

ג. אין נותנין כלי בשבת תחת הנר לקבל שמן הנוטף מפני שהוא מבטל כלי מהיכנו ומותר ליתנו מבעוד יום והשמן הנוטף אסור להסתפק ממנו בשבת. הגה: ואסור ליגע בנר דולק כשהוא תלוי אף על פי שאינו מטלטלו ואין בו משום מוקצה בנגיעה בעלמא מכל מקום אסור פן יתנדנד קצת מנגיעתו ויטה (אור זרוע):

ד. נותנים כלי תחת הנר לקבל נצוצות מפני שאין בהם ממש ואין כאן ביטול כלי מהיכנו אבל לא יתן לתוכו מים אפילו מבעוד יום מפני שמקרב זמן כיבוי הנצוצות ומכל מקום מותר ליתן מים בעששית שמדליקים בה בערב שבת כיון שאינו מתכוין לכבוי אלא להגביה השמן. הגה: ויש אומרים אפילו מתכוין לכיבוי שרי מאחר שאין המים בעין אלא תחת השמן לא הוי אלא גרם כיבוי וכן נוהגין (סמ"א):

סימן רפו – דין מי שהחשיך לו בדרך, ובו י"ג סעיפים

א. מי שהיה בא בדרך וקדש עליו היום והיה עמו מעות ויש לו חמורו וגם יש עמו אינו יהודי לא יניח כיסו על חמורו מפני שהוא מצווה על שביתתו אלא נותן כיסו לאינו יהודי להוליכו לו ולמוצאי שבת לוקחו ממנו ואפילו לא נתן לו שכר על זה ואף על פי שנתנו לו משחשיכה מותר אבל אם מצא מציאה אינו יכול ליתנה לאינו יהודי אלא אם כן באה לידו מבעוד יום דהשתא הויא ככיסו:

ב. אם אין עמו אינו יהודי מניחו על חמורו וכדי שלא יהא חייב משום מחמר (פירוש מנהיג את החמור) אי איכא עקירה והנחה מניחו לאחר שעקרה יד ורגל ללכת דלאו עקירה היא וכשהיא עומדת נוטל הימנה ולאחר שתחזור ותעקר רגלה

יניחנו ויש אומרים שצריך לזוהר מלהנהיגה בקול רם כל זמן שהכיס עליה. הגה: והוא לא ירכב על החמור אלא ילך ברגליו ואם הוא צריך לצאת חוץ לתחום מפני שמתירא מן הלסטים או שאר סכנה ואפילו הוא תוך התחום יכול לישוב על החמור ולרכוב (ריב"ש ובית יוסף בשם תשב"ץ):

ג. היה עמו חמורו וחרש שוטה וקטן יניחנו על החמור ולא יתננה לאחד מאלו:

ד. היה עמו חרש ושוטה יתנו לשוטה לפי שאין לו דעת כלל:

ה. שוטה וקטן יתנו לשוטה שהקטן יבא לכלל דעת חרש וקטן יתנו למי שירצה:

ו. ויש אומרים שכשנתנו לאחד מאלו מניחו עליו כשהוא מהלך ונוטלו ממנו כשהוא עומד. הגה: ודוקא כשנותן להם משחשכה אבל כשנותן להם מבעוד יום מותר בכל ענין:

ז. אם אין עמו שום אחד מכל אלו יטלטלנו פחות פחות מארבע אמות ודוקא כיסו או מציאה שבאה לידו אבל אם לא באה לידו לא:

ח. יש אומרים דדוקא מי שהחשיך לו בדרך שהיה סבור שעדיין יש שהות ביום אבל מי שיצא מביתו סמוך לחשכה ושכח והוציא לרשות הרבים לא התירו לו בשום אחד מהדרכים האלו:

ט. הגיע לחצר החיצונה המשתמרת נוטל מעל החמור כלים הנטלים ושאנים נטלים מתיר את החבלים והשקים נופלים ואם היתה טעונה כלי זכוכית שאסור לטלטלם כגון שהם כוסות של מקיזי דם שאין ראויים בשבת לכלום לפי שהם מאוסים ואם יפלו לארץ ישברו מניח תחתיהם כרים וכסתות. ודוקא במשאות קטנים שיכול לשמטן מתחתיהן אבל אם הם גדולים שאינו יכול לשמוט הכרים מתחתיהן אסור להניחם תחתיהן מפני שמבטל כלי מהיכנו (פירוש מהתשמיש שהיה מוכן לו) אלא פורקן בנחת שלא ישברו ולא יניחם על הבהמה משום צער בעלי חיים:

י. חשכה לו בדרך ותפלין בראשו או שיושב בבית המדרש בשדה וחשכה לו מניח ידו עליהם עד שמגיע לביתו ואם יש בית סמוך לחומה שנשמרים בתוכו מניחן שם:

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לק"ק החודש. שמונה עמודים י"ז. פך יגמור פל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויופה לתיזת "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדרשות. ובשמות. וק"ק החברים וידידים. לזכות את הרבים לתיזת "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הלכה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים י"א לחודש – עמוד 1 זוכה לפנים צדיקים!

יא. היתה חבילתו מונחת על כתפו וקידש עליו היום רץ תחתיה עד ביתו ודוקא רץ אבל לילך לאט לא כיון דלית היכירא אתי למעבד עקירה והנחה דזמנין קאי ולא אדעתיה אבל רץ אית ליה היכירא וכי מטי לביתיה כי היכי דלא קאי פורתא ואשתכח דקא מעייל מרשות הרבים לרשות היחיד זורק לה כלאחר יד דהיינו שלא כדרך זריקה כגון מכתפיו ולאחריו:

יב. יש אומרים דדוקא בחבילה התירו לעשות כן אבל לא בכיסו ויש אומרים דהוא הדין לכיסו. הגה: ומי ששכח כיסו עליו בשבת אם הוא בביתו יכול לילך עמו לחדר להתיר חגורו וליפול שם להצניעו ואם הוא בשוק אסור להביאו לביתו רק מתיר חגורו בשוק והוא נופל ואומר לאינו יהודי לשמרו ואם מביאו אין לחוש (אגודה מסכת ביצה בית יוסף סימן ש"ט) ועיין לקמן סימן ש"י אם הכיס תפור בבגדו מה דינו:

יג. מצא ארנקי בשבת אסור ליטלו אף על פי שירא פן יקדמנו אחר:

סימן רסז – דיני התפלה בערב שבת, ובו ג' סעיפים

א. בתפלת המנחה בערב שבת אין נופלין על פניהם:

ב. מקדימין להתפלל ערבית יותר מבימות החול ובפלג המנחה יכול להדליק ולקבל שבת בתפלת ערבית ולאכול מיד (ועיין לעיל סימן רל"ג כיצד משערין שיעור פלג המנחה):

ג. בברכת השמיכנו אינו חותם בה שומר עמו ישראל אלא כיון שהגיע לובצל כנפיק תסתירונו אומר ופרוס סכת שלום עלינו ועל ירושלים עירך ברוך אתה ה' הפרוס סכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים:

סימן רסח – דין הטועה בתפלת השבת, ובו י"ג סעיפים

א. אומר ויכלו בתפלת ערבית:

ב. אם טעה והתחיל תפלת החול גומר אותה ברכה שנזכר בה שטעה ומתחיל של שבת לא שנא נזכר בברכת אתה חונן לא שנא נזכר בברכה אחת משאר הברכות בין בערבית בין בשחרית מוסף ומנחה ויש אומרים דמוסף פוסק אפילו באמצע ברכה:

ג. אם היה סבור שהוא חול והתחיל אדעתא דחול ומיד כשאמר תיבת אתה

נזכר קודם שאמר חונן הוה ליה התחיל בשל חול וגומר אותה ברכה אבל אם היה יודע שהוא שבת ושלא ככוונה התחיל תיבת אתה אפילו אם הוא בתפלת שחרית שאינה פותחת באתה אינו גומר ברכת אתה חונן דחשבינן ליה כטעה בתפלת שבת בין זו לזו. הגה: דהרי יכול לומר אתה קדשת או אתה אחד (תרומת הדשן סימן י"ד):

ד. מי שהתפלל תפלה של חול בשבת ולא הזכיר של שבת לא יצא ואם הזכיר של שבת בתוך שמונה עשרה אף על פי שלא קבע ברכה לשבת יצא. הגה: במוסף אפילו לא אמר רק ונעשה לפניך את חובותינו בתמידי יום ובקרבן מוסף יצא (בית יוסף בשם הרא"ש פרק מי שמתו):

ה. טעה והתפלל של חול בשבת ולא הזכיר של שבת אם עקר רגליו חוזר לראש ואם לא עקר רגליו אף על פי שסיים תפלתו אינו חוזר אלא לשל שבת. (ושליח ציבור ששכח של שבת בשחרית עיין סימן קכ"ו):

ו. הטועה בתפלת שבת והחליף של זו בזו אינו חוזר ויש אומרים שאם החליף של מוסף באחרת או אחרת בשל מוסף חוזר:

ז. חוזרים לומר ויכלו משום יום טוב שחל להיות בשבת שאין אומרים אותו בתפלה וגם להוציא למי שאינו יודע ואומרים אותו בקול רם ומעומד:

ח. ואומר שליח ציבור ברכה אחת מעין שבע ואין היחיד אומר אותה. הגה: מיהו אם היחיד רוצה להחמיר על עצמו יכול לאמרה בלא פתיחה ובלא חתימה וכן נוהגין הצבור לאמרה עם שליח ציבור בלא פתיחה וחתימה (אבודרהם וכל בו):

ט. יום טוב שחל להיות בשבת אינו מזכיר של יום טוב בברכה מעין שבע (פירוש ברכת אל עליון קונה וכו'):

י. אין אומרים ברכה מעין שבע בבית חתנים ואבלים דליכא טעמא דמאחרין לבוא שיהיו ניזוקין:

יא. אף בשבת שאחר יום טוב אומרים ברכה מעין שבע:

יב. אין לדבר בשעה שאומרים ויכלו ולא בשעה שאומר שליח ציבור ברכה מעין שבע:

יג. אם התפלל של חול ולא הזכיר של שבת או שלא התפלל כלל ושמע משליח

ציבור ברכה מעין שבע מראש ועד סוף יצא:

סימן רסט – דין הקידוש בבית הכנסת, ובו סעיף אחד

א. נוהגין לקדש בבית הכנסת ואין למקדש לטעום מיין הקידוש אלא מטעימו לקטן דאין קידוש אלא במקום סעודה (ועיין לקמן סימן רע"ג) ומעיקרא לא נתקן אלא בשביל אורחים דאכלי ושתי בבי כנישתא להוציאם ידי חובתם ועכשיו אף על גב דלא אכלי אורחים בבי כנישתא לא בטלה התקנה זהו טעם המקומות שנהגו לקדש בבית הכנסת אבל יותר טוב להנהיג שלא לקדש בבית הכנסת וכן מנהג ארץ ישראל. הגה: ונהגו לעמוד בשעה שמקדשין בבית הכנסת:

סימן ער – לומר משנת במה מדליקין, ובו ב' סעיפים

א. נוהגים לומר פרק במה מדליקין והספרדים אומרים אותו קודם תפלת ערבית והוא הנכון:

ב. יש שאין אומרים אותו ביום טוב שחל להיות בערב בשבת ויש שאין אומרים אותו בשבת של חנוכה. הגה: ואין נוהגין כן בחנוכה ובשבת של חול המועד אין אומרים אותו (מנהגים) וכן ביום טוב שחל להיות בשבת אין אומרים אותו (מהרי"ל הלכות סוכה):

סימן רעא – דיני קידוש על היין, ובו י"ז סעיפים

א. כשיבא לביתו ימהר לאכול מיד:

ב. נשים חייבות בקידוש אף על פי שהוא מצות עשה שהזמן גרמא (פירוש מצות עשה התלויה בזמן) משום דאיתקש זכור לשמור והני נשי הואיל ואיתנהו בשמירה איתנהו בזכירה ומוציאות את האנשים הואיל וחייבות מן התורה כמותם:

ג. אם אין ידו משגת לקנות יין לקידוש ולהכין צרכי סעודה לכבוד הלילה ולכבוד היום ולקידוש היום מוטב שיקנה יין לקידוש הלילה ממה שיכין צרכי הסעודה או ממה שיקנה יין לצורך היום והא דתניא כבוד יום קודם לכבוד לילה היינו דוקא בשאר צרכי סעודה אבל אם אין לו אלא כוס אחד לקידוש כבוד לילה קודם לכבוד יום:

ד. אסור לטעום כלום קודם שיקדש אפילו מים ואפילו אם התחיל מבעוד יום צריך להפסיק שפורס מפה ומקדש ואם היו

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולק ל'חודש' שמונה עמודים ליום. כף יגמור פל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויופה ל'היות' בן עולם הבא. נא לפרסם ב'פתי' פנסיות וב'פתי' מדרשות. ובשמות. ו'לכל' החברים ו'ידיים'. ל'זכות' את הרבים ל'היות' בן עולם הבא' על ידי 'לימוד' ה'הלכה' בכל יום. שהוא 'תורה' ל'שמה'! וכל המזכה את הרבים י"א לחודש – עמוד ז' זוכה ל'פנים צדיקים'!

שותים יין תחלה אינו אומר אלא קידוש בלבד בלא ברכת היין ואחר כך מברך ברכת המוציא ואם אין לו יין ומקדש על הפת אינו מברך המוציא ויש אומרים שאף כשמקדש על היין אינו מברך המוציא:

ה. שנים שהיו שותים ואמרו בואו ונקדש קידוש היום נאסר עליהם לשתות עד שיקדשו ואם רצו לחזור ולשתות קודם שיקדשו אף על פי שאינם רשאים צריכים לחזור ולברך תחלה בורא פרי הגפן ואחר כך ישתו. הגה: אדם ששכח לקדש עד לאחר שברך ברכת המוציא ונזכר קודם שאכל יקדש על הפת ואחר כך יאכל אבל בהבדלה יאכל תחלה דהרי אין מברילין על הפת (הגהות אלפסי ומרדכי פרק ב"מ):

ו. אם גמר סעודתו וקידש היום קודם שברך ברכת המזון מברך ברכת המזון על כוס ראשון ואחר כך אומר קידוש היום על כוס שני וצריך להזכיר של שבת בכרכת המזון אף על פי שמברך קודם קידוש. הגה: ויש אומרים דאינו מזכיר של שבת דאולינן בתר תחלת הסעודה וכן עיקר כמו שנתבאר לעיל סוף סימן קפ"ח ויש מחלוקת אם יטעום מכוס של ברכת המזון קודם שיקדש גם אם צריך לאכול מעט אחר הקידוש כדי שיהא הקידוש במקום סעודה. ויש אומרים דאף בגמר סעודתו אינו מברך ברכת המזון תחלה אלא פורס מפה ומקדש ומברך המוציא ואוכל מעט ואחר כך מברך ברכת המזון. הגה: והכי נהוג להוציא את נפשו מפלוגת סברא ראשונה:

ז. אף על פי שאסור לו לטעום קודם קידוש אם טעם מקדש:

ח. אם לא קידש בלילה בין בשוגג בין במזיד יש לו תשלומין למחר כל היום.

הגה: ואומר כל הקידוש של לילה (בית יוסף) מלבד ויכלו (אורח חיים בשם תוספות):

ט. צריך שתהיה מפה על השלחן תחת הפת ומפה אחרת פרוסה על גביו:

י. מקדש על כוס מלא יין שלא יהיה פגום וטעון כל מה שטעון כוס של ברכת המזון ואומר ויכלו מעומד ואחר כך אומר בורא פרי הגפן ואחר כך קידוש.

הגה: ויכול לעמוד בשעת הקידוש ויותר טוב לישב (כל בו) ונוהגים לישב אף בשעה שאומר ויכלו רק כשמתחילין עומדין קצת לכבוד השם כי מתחילין יום הששי ויכלו השמים ונרמזו השם בראשי תיבות. וכשמתחיל יתן עיניו בנרות (מהרי"ל ושכל טוב) ובשעת הקידוש בכוס של ברכה וכן נראה לי עיין לעיל סימן קפ"ג סעיף ד':

יא. אם אין לו אלא כוס אחד מקדש בו בלילה ואינו טועם ממנו שלא יפגימונו אלא שופך ממנו לכוס אחר וטועם יין של קידוש מהכוס השני ולמחר מקדש במה שנשאר בכוס ראשון ואם לא היה בו אלא רביעית בצמצום ונחסר ממנו בלילה מוזגו למחר להשלימו לרביעית והיינו דוקא כשיש לו כוס אחר להבדלה שאם לא כן מוטב שיניחנה להבדלה שאי אפשר בפת משיקדש עליו ולא יהא לו יין להבדלה ואם יש לו שני כוסות מצומצמים אחר מזיגה יקדש בלילה באחד ויבדיל על השני ולא יקדש ביום דקידוש הלילה עדיף:

יב. אחר שקידש על כוס נוטל ידיו ומברך על נטילת ידים ואם נוטל ידיו קודם קידוש גלי דעתיה דריפתא חביבא ליה לא יקדש על היין אלא על הפת. הגה: ויש אומרים דלכתחלה יש ליטול ידיו קודם הקידוש ולקדש על היין (הרא"ש ומרדכי פרק ערבי פסחים ורשב"א והגהות מיימוני פרק כ"ט

והטור) וכן המנהג פשוט במדינות אלו ואין לשנות רק בלילה פסח כמו שיתבאר סימן תע"ג:

יג. צריך לשתות מכוס של קידוש כמלא לוגמיו דהיינו כל שיסלקנו לצד אחד בפיו ויראה מלא לוגמיו והוא רובו של רביעית:

יד. אם לא טעם המקדש וטעם אחד מהמסובין כמלא לוגמיו (פירוש מלא פיו) יצא ואין שתיית שנים מצטרפת למלא לוגמיו ומכל מקום מצוה מן המוכרח שיטעמו כולם ויש אומרים דכיון שבין כולם טעמו כמלא לוגמיו יצאו דשתיית כולם מצטרפת לכשיעור והגאונים סוברים שאם לא טעם המקדש לא יצא וראוי לחוש לדבריהם ודוקא בקידוש אבל בשאר דברים הטעונים כוס מודים הגאונים דסגי בטעימת אחר:

טו. קידש וקודם שטעם הפסיק בדיבור חוזר ומברך בורא פרי הגפן ואין צריך לחזור ולקדש והוא הדין אם נשפך הכוס קודם שיטעום ממנו יביא כוס אחר ומברך עליו בורא פרי הגפן ואין צריך לחזור ולקדש:

טז. לא יטעמו המסובין קודם שיטעום המקדש אם הם זקוקים לכוסו ששופך ממנו לכוסות שבידם ריקנים או פגומים אבל אם היו להם כוסות יין שאינם פגומים רשאים לשתות קודם שישתה המקדש:

יז. אין צריך לשפוך מכוס המקדש לכוסות יין שלפני המסובין אלא אם כן היו פגומים שאז צריך לשפוך לכל כוס וכוס כדי שישתו כלם מכוס שאינו פגום:

הגאון בעל אבני נזר זצ"ל כותב במכתב:

עליכם רועי ישראל החיוב לאשר ולקיים בכל כוונתה מישראל, שבכל עיר ועיר, להיות הרב העומד בראשם, להורות להם הוראת איסור והיתר קובע עת בין מנחה למעריב, ללמוד עם האנשים הסוחרים והפועלים בבית המדרש איזה לימוד הלכה, וכפי אשר יכשר בעיניו לפי המקום, ועל ידי כן יזכו לעשות תורתם קבע וכו' וזו יתקיימו בידם, וידוע שכל השפעת המזונות בא בכח התורה הקדושה.

הנה מוכר פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לקצת החודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדוש. ונזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וכל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הש"ס" בכל יום. שהוא "תורה לשמה"! וכל המזכה את הרבים י"א לחודש - עמוד ח זוכה לפנים צדיקים!

